

Marcin Wiącek

V.7202.5.2022.LK

**Pan
Krzysztof Kwiatkowski
Senator RP
Przewodniczący Komisji Ustawodawczej
Senatu RP**

via poczta elektroniczna

Szanowny Panie Przewodniczący,

odpowiadając na pismo z 26 stycznia br. (nr BPS.DKS.KU.0401.3.2022) w sprawie zaopiniowania projektu ustawy o zmianie ustawy o lasach (druk senacki nr 619) uprzejmie informuję, że w mojej ocenie, kierunek proponowanej nowelizacji (zapewnienie organizacjom ekologicznym możliwości zakwestionowania przed sądem administracyjnym planu urządzenia lasu) zasługuje na aprobatę. Wprowadzenie mechanizmu sądowej kontroli planów urządzenia lasu stanowiło będzie wykonanie zobowiązania ciążącego na Rzeczypospolitej Polskiej na mocy art. 9 ust. 2 Konwencji sporządzonej w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r. o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska (Dz.U. 2003 r. Nr 78 poz. 706 – dalej „Konwencja z Aarhus”).

Sam projekt, wymaga jednak w mojej ocenie doprecyzowania.

W pierwszej kolejności, pragnę zasygnalizować, że zapewnienie zgodności przepisów ustawy o lasach z Konwencją z Aarhus w najprostszy sposób byłoby osiągalne poprzez nadanie ustawą zatwierdzeniu planu urządzenia lasu formy decyzji administracyjnej, do której wydawania stosuje się przepisy działu III („udział społeczeństwa w ochronie środowiska”) ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021 poz. 2373, z późn. zm. – dalej jako „u.u.i.ś.”). Rozwiązanie takie (za którym Rzecznik Praw Obywatelskich optował w swoich dotychczasowych działaniach¹) ma niewątpliwe zalety polegające przede wszystkim na 1)

1

<https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/Wyst%C4%85pienie%20RPO%20do%20Ministra%20%C5%9Arodowiska%2>

uwzględnieniu głosu społeczeństwa nie tylko na etapie sądowym, ale już w procedurze rozpatrywania wniosku o zatwierdzenie planu urządzenia lasu; 2) nałożeniu na organ zatwierdzający obowiązków informacyjnych związanych z wszczętą procedurą (art. 33 ust. 1 u.u.i.ś.). Jakkolwiek oznaczałoby to niechybnie częściowe powtórzenie – na etapie zatwierdzenia – procedury zmierzającej do sporządzenia dokumentu, jakim jest plan urządzenia lasu, to w sposób najpełniejszy realizowałoby w mojej ocenie wymogi nie tylko art. 9 ust. 2 Konwencji z Aarhus, ale także jej art. 6.

O ile w dalszych pracach utrzymana zostanie koncepcja zaskarżalności planów urządzenia lasu na podstawie art. 3 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2325, z późn. zm. – dalej jako „p.p.s.a.”), modyfikacji wymaga, moim zdaniem, brzmienie proponowanych przepisów art. 22 ust. 6 i 7 ustawy o lasach.

Zgodnie z obecnie proponowanym brzmieniem art. 22 ust. 7 ustawy o lasach, „do wniesienia skargi uprawniona jest organizacja ekologiczna, powołująca się na swoje cele statutowe, jeżeli prowadzi ona działalność statutową w zakresie ochrony środowiska lub ochrony przyrody przez minimum dwanaście miesięcy przed dniem wniesienia skargi oraz Rzecznik Praw Obywatelskich. Prawo do wniesienia skargi na zatwierdzenie, o którym mowa w ust. 2, przysługuje również właścicielowi lasu”). Zwrócić należy uwagę, że ewentualne przyjęcie tej regulacji sprawiałoby, że przywołany przepis należałoby uznać za szczególny (a zatem wyłączający zastosowanie) względem art. 50 § 1 p.p.s.a. Oznaczałoby to, że wyłącznie organizacje ekologiczne oraz Rzecznik Praw Obywatelskich (także właściciele lasów w przypadku zatwierdzania uproszczonych planów urządzenia lasu) dysponowałyby legitymacją skargową. Nie można tymczasem moim zdaniem *a priori* wykluczyć, że w konkretnej sprawie znajdą się inne podmioty dysponujące interesem prawnym w rozumieniu art. 50 § 1 p.p.s.a., którego ochrona uzasadniałaby przyznanie legitymacji skargowej. Podkreślić zresztą należy, że art. 9 ust. 2 Konwencji z Aarhus, którego wdrożenie w odniesieniu do planów urządzenia lasu jest celem projektowanej ustawy, dotyczy dostępu do wymiaru sprawiedliwości nie tylko organizacji ekologicznych, ale szerzej – również „członków zainteresowanej społeczności”. W świetle Konwencji także osoby indywidualne należące do „części społeczeństwa, która jest lub może być dotknięta skutkami lub ma interes w podejmowanej decyzji dotyczącej środowiska” (art. 2 ust. 5 Konwencji) powinny mieć możliwość wniesienia skargi do sądu. Jakkolwiek to prawodawca krajowy określa, „co stanowi wystarczający interes oraz naruszenie uprawnień” uprawniający do drogi sądowej (art. 9 ust. 2 akapit drugi Konwencji), to całkowite wyłączenie możliwości wniesienia skargi przez podmioty inne niż organizacje ekologiczne i Rzecznik Praw Obywatelskich, co byłoby skutkiem przyjęcia ustawy w

proponowanym brzmieniu, nadal utrzymywałoby sprzeczność ustawy o lasach z Konwencją.

Właściwe wydaje się zatem nadanie proponowanym przepisom następującego brzmienia:

„6. Na zatwierdzenie planu urządzenia lasu i uproszczonego planu urządzenia lasu przysługują skarga do sądu administracyjnego.

7. Do skargi na zatwierdzenie planu urządzenia lasu i uproszczonego planu urządzenia lasu stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2325, z późn. zm.) dotyczące aktów i czynności o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 tej ustawy z tym, że uprawniona do wniesienia skargi jest także organizacja ekologiczna powołująca się na swoje cele statutowe, jeżeli prowadzi ona działalność statutową w zakresie ochrony środowiska lub ochrony przyrody przez minimum dwanaście miesięcy przed dniem wniesienia skargi.”.

Tego rodzaju rozwiązanie zapewniałoby możliwość zainicjowania kontroli sądownoadministracyjnej przez wszystkie „kategorie” podmiotów wymienionych w art. 50 § 1 p.p.s.a. (instytucjonalne, a więc również przez Rzecznika Praw Obywatelskich, czy prokuratora, a także przez osoby indywidualne, które będą w stanie wykazać interes prawny we wniesieniu skargi), gwarantując jednocześnie formalną (bez konieczności wykazania interesu prawnego w rozumieniu art. 50 § 1 p.p.s.a.) legitymację organizacji ekologicznych do wniesienia skargi. Zrealizowany zostałby zatem minimalny standard wynikający z Konwencji (choć warte dyskusji byłoby precyzyjne określenie w ustawie o lasach przesłanek umożliwiających wniesienie skargi przez „członka zainteresowanej społeczności”).

To przedkładając, pozostaję wraz z moim Zespołem do dyspozycji Pana Przewodniczącego i Wysokiej Komisji.

Łączę wyrazy szacunku,

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/